ЗАПОЗИЧЕНА ЛЕКСИКА У ПОЕТИЧНИХ ТВОРАХ ЛЕСІ УКРАЇНКИ

Г. В. БАЧИНСЬКА, кандидат філологічних наук, доцент,
Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка
 E-mail: g.bachynska@gmail.com
<https://orcid.org/0000-0001-6901-613X>

О. С. ВЕРБОВЕЦЬКА, кандидат філологічних наук, доцент,
Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка
 E-mail: Oksana_Werbowetska@ukr.net
<https://orcid.org/0000-0003-3142-364X>

Анотація. Предметом дослідження є іншомовна лексика у поетичних творах Лесі Українки. Лексична система ідіостилу українських митців постійно перебуває в колі вітчизняних лінгвістів. Проте вивчення мовостилу Л. Українки з погляду реалізації в ньому іншомовних слів є недостатнім. З'ясування специфіки вживання запозичень у поетичних текстах Л. Українки сприятиме глибшому розумінню мово-поетичного і художнього простору її творів. Леся Українка бачила світ в образному світосприйнятті. Воно було у неї настільки всеосяжне й багатогранне, що виявлялося не лише в художньому слові, а й у роботі пензлем, у майстерній грі на фортепіано. Всебічно обдарована, вона добре розумілася на малярстві й архітектурі, на музиці й театральному дійстві.

У своїй поетичній спадщині Леся Українка вживає багато термінів, що є назвами різних музичних інструментів: ліра, мандоліна, тамбурін, арфа, цитра, флейта. Активно вживає Леся Українка музичні терміни, пов'язані з тим, що робить музичний твір досконалим і чарівним: мелодія, тон, ритм, гармонія. Широко побутують в аналізованих поезіях італійські та латинські музичні терміни, як-от: тремоло, трель, бас, прелюдія, такт, нота. Зацікавленість поетеси музикою можна вважати одним із тих чинників, які впливали на досить широке побутування у лексиці її творів музичних термінів. До них належать також: концерт, оркестр, хор та ін. Використовує Леся Українка слова на позначення різновидів пісні: гімн, серенада тощо. Певними музичними термінами Леся Українка називає свої твори: Романс, Жалібний марш. До мистецької термінології зараховуємо слова, що називають різні танці. Наприклад, вальс, гавот, галоп, канкан – старовинні французькі танці. На зв'язок із мистецтвом вказують слова, пов'язані з театром: ложа, куліси. Виявлено в поезії латинське запозичення культура; талант – слово грецького походження.

Встановлено, що серед проаналізованого шару лексики найбільше слів грецького походження, причому засвоїлись вони ще до прийняття християнства і пізніше в XVI-XVII століттях. Зауважимо, що всі запозичення з грецької мови, які потрапляли в українську мову в XVII столітті, здійснювались здебільшого через посередництво інших мов.

Ключові слова: запозичення, лексика, семантика, художній текст, грецизм, латинізм.

Постановка проблеми та зв'язок її з важливими науковими завданнями. Мова художньої літератури є особливою сферою функціонування слів іншомовного походження. Дослідження місця і функцій запозиченої лексики в художній мові актуальне і важливе. Однією із рушійних сил, що забезпечує розвиток мови, є іншомовний вплив, який виявляється у процесі запозичення нових лексичних одиниць. Цей процес, пов'язаний з екстралінгвальними чинниками, відображає мовні контакти, що виникають внаслідок спілкування між носіями мови. Лексика є найбільш рухомою та проникливою до іншомовних запозичень мовною підсистемою. Її відкритий характер і динамізм чітко спостерігається при вивченні мово- стилів письменників та поетів. Вдало використане

запозичення може надати всьому твору відчутного колориту [1, с. 19].

Використовуючи запозичену лексику, майстри слова зображають нові явища у розвитку мовних процесів, які піддаються лінгвістичному аналізу. Вживання запозичених слів у художній літературі зумовлене тим завданням, яке ставить автор, його естетичним смаком і майстерністю.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. В історії української літературної мови Лесі Українці належить одне із чільних місць. Мовно-художня творчість, її філософські, суспільно-політичні, естетичні погляди постійно привертають увагу дослідників. Особливості індивідуального стилю драматургії поетеси досліджувала С. Привалова, застарілу лексику – Н. Савчук, мову листування аналізувала Л. Лисак,

кольороназви у творчості мисткині були предметом опрацювання Л. Бублейник, полонізми в поетичній спадщині досліджував Н. Місяць. Запозичена лексика у сфері мистецтва та літератури не була предметом спеціальних студій.

Мета запропонованої статті – на матеріалі творів Лесі Українки дослідити роль та функції лексичних запозичень. Метою розвідки зумовлено такі **завдання**:

- висвітлити причини та форми запозичень, дослідити адаптацію іншомовних слів у сучасній українській мові;
- виявити запозичення у сфері мистецтва і літератури та процеси їх асиміляції;
- дослідити роль лексичних запозичень у художній характерології творів.

Виклад основного матеріалу дослідження. В історії української культури, мови, літератури ім'я Лесі Українки посідає особливе місце. Леся Українка бачила світ в образному світосприйнятті. Воно було у неї настільки всеосяжне й багатогранне, що виявлялося не лише в художньому слові, а й у роботі пензлем, у майстерній грі на фортепіано. Всебічно обдарована, вона добре розумілася на малярстві й архітектурі, на музиці й театральному дійстві.

Будучи всебічно обдарованою особистістю, письменниця сказала своє слово і про мистецтво. Її думки про мистецтво логічно розвивалися у статтях, знаходили свій вияв у поезіях, у яких простежуємо багато слів іншомовного походження, що називають поняття, пов'язані з мистецтвом. Серед них найбільш кількісну групу становить музична термінологія. Це зумовлено тим, що Леся Українка з раннього дитинства глибоко й тонко розуміла „мову звуків”. Музика була для неї додатковим джерелом духовної сили, творчого натхнення, неоціненним засобом вираження особистих переживань. Леся була частою гостею у родині відомого композитора М. Лисенка. Вона любила слухати його прекрасну гру на фортепіано. Дуже широким було коло „музичних друзів” Лесі Українки. Серед них – великі композитори минулого – Йоганн Себастьян Бах, Людвіг ван Бетховен, Фрідерик Шопен, Роберт Шуман [6, с. 65].

Гра на фортепіано викликала в душі Лесі Українки цілу гаму почуттів. Часто у розмовній мові вона вживала музичні вирази, терміни, порівняння, які, здавалося їй, краще можуть передати те, що вона відчувала. Звідси і така багата музична термінологія поезій Лесі Українки.

У поезії «До мого фортепіано» є італійське запозичення *фортепіано* (італ. *fortepiano*) [2, VI, с. 122]. В «Етимологічному словнику української мови» зазначено, що це «струнний, ударно-

клавішний музичний інструмент». Така семантика властива наведеній лексемі в аналізованому поетичному тексті. Варто зауважити, що у ньому простежується своєрідне уособлення. Адже поетеса звертається до свого улюбленого інструмента як до істоти, друга. У названому вірші письменниця використовує латинський термін *клавіші* (лат. *clavis*) [2, II, с. 452].

„На **клавішах** твоїх швидкий
гучний таночок

Чиясь весела виграє рука” [5, I, с. 68].

У своїй поетичній спадщині Леся Українка вживає багато термінів, що є назвами різних музичних інструментів: *ліра* (грец. *lúra*) [2, III, с. 265]:

„Настрій свою **ліру**, гучну, невидиму.

Струна струні стиха

нехай промовля” [5, I, с. 162];

„До пісні своєї сумної

На **лірі** вона приграє” [5, I, с. 162];

мандоліна (італ. *Mandolin*) [1, III, с. 380]:

„І підходячи почули

Тихий бренькіт **мандоліни**” [5, II, с. 75];

тамбурин (франц. *Tambourin*) [2, V,

с. 512]:

„І одна з них мов Дебора,

танцювала з **тамбурином**” [5, II, с. 254];

арфа (нім. *Harfe*) [2, I, с. 88]:

„Буйний вітер замовк, пролетівши,

Але **арфа** ще довго бриніла” [5, I, с. 145];

цитра (грец. *kithara*) [2, VI, с. 253]:

„Батько, гра собі на **цитрі**

Й пісню давнюю веде” [5, II, с. 177];

флейта (нім. *Flöte*, від прованс. *Flaut*) [2, VI,

с. 108]:

„Голос був у неї надземний

І виводив, наче **флейта**” [5, II, с. 123].

Особливо любила Леся Українка звуки органа. Її сестра Ольга згадує, що Леся часто ходила до луцького кафедрального собору, щоб послухати гру на органі. Вона проходила довгим темними коридорами, минаючи насуплених ченців, з острахом дивилась на розмальовані статуї святих. „Вона лише через силу дивилась на ті статуї, а частіше намагалась пройти коридором, не дивлячись на них, до костюлу, щоб послухати гру на органі” [6, с. 65], – писала сестра Ольга. І в поезії „Сон” Леся Українка використала грецьке запозичення *орган* (грец. *órganon*) [2, IV, с. 209] на означення музичного інструмента:

„У сільській убогій церкві

грають **Reguiet органи**” [5, I, с. 267].

Всі ці слова, які використала поетеса на означення понять – музичних інструментів, функціонують у сучасній українській літературній мові.

Активно вживає Леся Українка музичні терміни, пов'язані з тим, що робить музичний твір досконалим і чарівним: *мелодія* (грец.

μελωδία) [2, III, с. 433], *тон* (грец. *τόνος*) [2, V, с. 596], *ритм* (грец. *ῥυθμός*) [2, V, с. 83], *гармонія* (грец. *ἁρμονία*) [2, I, с. 475].

Словом *мелодія* поетеса часто називає свої ліричні твори: «Єврейські мелодії», «Східна мелодія».

Широко побутують в аналізованих поезіях італійські та латинські музичні терміни, як-от: *тремоло* (італ. *Tremolo*) [2, V, с. 629], *трель* (італ. *Trillo*) [2, V, с. 628], *бас* (італ. *Basso*) [2, I, с. 146], *прелюдія* (лат. *Praeludus*) [2, IV, с. 563], *такт* (нім. *Tact*) [2, V, с. 506], *нота* (лат. *nota*) [2, IV, с. 114].

Багато з іншомовних слів, які використовувала Леся Українка, в сучасній українській мові є невідмінюваними (особливо іменниками), наприклад, іменник італійського походження *тремоло*. Він означає «багаторазове повторення одного звука, повторення одного звука або чергування кількох звуків окремо, чи в акордах» [2, V, с. 29]. Таке ж значення фіксує і «Словник української мови». Поетеса вводить цей термін у порівняння, з якого можна зрозуміти пряме значення слова:

„І турків повозів, і людські голоси,
Дзвінки трамваїв, гомін паровозів
Зливаються в одну тремтячу ноту,
Мов **тремоло** великої оркестри» [5, I, с. 145].

Леся Українка любила слухати твори Баха, Моцарта, часто відвідувала концерти та святкові вечори на музичні теми. Саме зацікавленість поетеси музикою можна вважати одним із тих чинників, які впливали на досить широке побутування у лексиці її творів музичних термінів. До них, крім розглянутих, належать також: *концерт* (лат. *concerto*) [2, II, с. 561], *оркестр* (франц. *орхестра*) [2, IV, с. 213], *хор* (грец. *χορός*) [2, V, с. 199] та ін.

Використовує Леся Українка слова на позначення різновидів пісні: *гімн* (лат. *hymnus*) [2, I, с. 514], *серенада* (франц. *serenade*) [2, V, с. 219] тощо. Певними музичними термінами Леся Українка називає свої твори: *Романс* (від франц. *Romance*) [2, V, с. 120], *Жалібний марш* (від франц. *marche*) [2, III, с. 404].

До мистецької термінології зараховуємо слова, що називають різні танці. Наприклад, *вальс* (з нім. *Valser*) [2, I, с. 325] у сучасній українській мові позначає «парний танець»:

„То ж панночка в великому

Вальсі закрутилась» [5, I, с. 53].

гавот (*gavotte*) [2, I, с. 448], *галоп* (*gallop*) [2, I, с. 461], *канкан* (*can-can*) [2, II, с. 364] - старовинні французькі танці.

На зв'язок із мистецтвом вказують слова, пов'язані з театром: *лога* (франц. *loge*) [2, III, с. 280], *куліси* (франц. *coulisse*) [2, III, с. 134]. Виявлено в поезії латинське запозичення *культура* (*cultura*) [2, III, с. 138]:

У творчості Лесі Українки широко представлена літературознавча лексика. Це пояснюється тим, що літературна праця була основою у житті поетеси. Вона належала до тих літераторів, які надзвичайно вимогливо ставились до своєї творчості і вимагали такого ж ставлення від інших. Письменниця постійно стежила за розвитком літератури в Україні, досконало вивчала розвій світових літератур. Її глибоко ображало те, що українські літератори повинні шукати собі заробітку по чужих редакціях та видавництвах, не маючи змоги друкувати своє слово на рідній землі.

Серед літературознавчих термінів, що їх вживає Леся Українка в поезіях, переважна більшість – це слова іншомовного походження. Чимало з них стали інтернаціоналізмами, зокрема, слова на означення назв окремих літературних жанрів і різновидів художньої літератури та деякі інші лексеми: *поезія* [2, IV, с. 478]; *поема* [2, IV, с. 478]; *роман* [2, V, с. 478] тощо. Частота вживання цих слів у поезіях досить висока. Майже всі згадані терміноназви були відомі ще в старому українському письменстві XVI-XVIII століть. Зафіксовані вони і в «Словнику української мови» за редакцією Бориса Грінченка. У цьому словнику слово *поезія* подається у двох значеннях:

1) грец. *poiēsis* – творчість;

2) твори, написані віршами [4, III, с. 248].

З цими значеннями вживає слово *поезія* і Леся Українка:

„Чи б не міг я з вас собачу шкуру скинути
Й вернути вас **поезії** і людям» [5, II, с. 243];

„Зникла **поезія** чиста З тої хвилини як
спільна

нудьга почалась» [5, I, с. 314].

У поезіях Лесі Українки широко побутують іншомовні лексеми, що називають певні різновиди віршів. Це зв'язано з тим, що поетеси була добре відома культура багатьох народів світу. В її поетичній спадщині трапляється термін *сонет* (від лат. *sonus*) [2, IV, с. 352]. Словник літературознавчих термінів так трактує значення цього слова:

Старовинна канонічна форма вірша, яка виникла в Італії в XIII столітті; складна строфа з чотирнадцяти рядків п'ятистопного ямба [3, с. 634].

З цим же значенням використовує його і Леся Українка:

„Копись я думала для тебе

на прощання

Увити гарне рондо чи **сонет**» [5, с. 235].

Широко використані в поезіях поетеси італійські та французькі запозичення на означення різновидів вірша:

терцина (італ. *tersina*) – тип трирядкової строфи [3, с. 662]:

„На устонька милої любки дрібні –

Складаю найкращі **терцини**" [5, II, с. 135];

станс (італ. *stanza*) [3, с. 639]; *канцона* (італ. *cansona*) [3, с. 329]; *мадригал* (італ. *madrigal*) [3, с. 428]; *рондо* (франц. *rondeau*) [3, с. 603]; *епіграма* (грец. *epigramma*) [3, с. 233].

Всі ці слова вміщені в одинадцятитомному „Словнику української мови”.

Грецьке запозичення *епіграма* (ἐπίγραμμα) він фіксує у двох значеннях:

1. У стародавніх греків віршований напис на храмах та постаментах статуй.

2. Тип сатиричного вірша.

Українська письменниця вводить в поетичні тексти цей термін саме в значенні „сатиричного вірша”:

„А тепер, коли для мене

Жартом злим кінчиться драма,

І от-от зірватись має

Гостра, злобна **епіграма**” [5, I, с. 154].

Терміном грецького походження *ідилія* (εἰδύλλιον) [3, с. 292] поетеса часто називає свої твори: „Гірська ідилія” [5, II, с. 177]. Це запозичення одержало поширення в українській мові у XVIII столітті через посередництво французької мови.

Знаходимо в поезії Лесі Українки грецьке запозичення *драма* (δρᾶμα) [3, с. 209]. Згаданий „Словник української мови” фіксує чотири варіанти значення цього слова. Леся Українка використовує слово *драма* тільки у переносному значенні:

„Чи сумно вам, чи радісно читать

Оповідання про велику **драму**” [5, I, с. 184].

У переносному значенні трапляється в поезіях запозичення *пародія* (від грецького παρῳδία) [3, с. 522].

„Мов **пародія**, за ними

На худих мізерних шкапах

Їхав гурт комедіанський

Смішно вбраного жіноцтва” [5, I, с. 228].

Говорячи про вживання Лесею Українкою іншомовних слів у переносному значенні, зауважимо, що поетичні образи вона творить на основі переносного вживання переважно іменників іншомовного походження.

Аналізуючи іншомовну лексику поезій Лесі Українки, спостерігаємо, що вона використовувала іншомовні слова у кількох значеннях. Це насамперед стосується прикметників та їх похідних із запозиченими основами. Зокрема, прикметник *романтичний* (від франц. *romantique*) [2, с. 121] у поезіях трапляється у такому значенні, як:

„той, що стосується романтизму” –

„Мальовані дивно куліси я має

У стилі зовсім **романтичним**” [5, II, с. 158].

А прислівник *романтично* походить від

цього прикметника з іншим значенням: „привабливий, незвичайний” –

„Погляд їх блищить, – дивують:

„Як цвіте все **романтично**?” [5, II, с. 140].

Леся Українка читала багато літератури зарубіжних авторів, була добре ознайомлена з різними жанрами літератури. Тому в її поезії активно побутують слова на означення жанрів художньої літератури: *комедія* (дав.-гр. κωμῳδία *kōmōidia*, від κῶμος *kōmos* «веселоці, весела процесія» та ὥδῃ *ōidē* «спів») [3, с. 356]; *трагедія* (грец. *tragoedia*, буквально: козлиня пісня) [3, с. 675]; *балада* (франц. *ballade*, від лат. *ballar* – танцювати) [3, с. 75]; *поема* (грец. *poiein* твір) [3, с. 541]; легенда (лат. *legenda* – те, що слід прочитати) [3, с. 386].

Заслугує на увагу і те, що поетеса поряд із словами-іменниками активно вживала і прикметники, утворені від цих іменників.

Запозичення *легенда* (лат. *legenda* – те, що слід прочитати) [3, с. 386] Леся Українка використовує в значенні „оповідання або народного сказання про якісь події чи життя людей, оповите казковістю, фантастикою”. Цей термін походить від латинського іменника у формі множини. При запозиченні це слово стало в українській мові іменником жіночого роду:

„Колись отак розказує **легенда**, –

Хустиною святая Вероніка

Зібрать хотіла сльози й під Христа” [5, I, с. 262];

В аналізованих текстах виявлено і прикметник *легендарний*, утворений від іменника *легенда*:

„Є така країна гарна

Хоч дехто каже **легендарна**” [2, с. 340].

У поетичній спадщині Лесі Українки функціонують також іншомовні літературознавчі терміни, пов'язані з письменницькою діяльністю, зокрема, багато слів, що стосуються письменницької діяльності, оформлення художніх творів, наприклад: *пролог* (грец. πρόλογος – передмова) [3, с. 563]; *епілог* (грец. ἐπίλογος – післяслів'я) [3, с. 234]; *монолог* (дн.-грец. μόνος – один і λόγος – слово, вчення) [3, с. 465].

Словник української мови подає запозичення *епілог* в значенні заключної частини літературного твору, в якій розповідається про подальшу долю героїв.

Леся Українка використовує ці терміни з певною метою. Так, закінчуючи той чи інший твір, письменниця не тільки прагне, щоб читач сам домислював долю її героїв, а в деяких випадках подає *епілог*, у якому сама розповідає, як далі склалось життя її героїв. Протилежну роль виконує *вступ*, що подекуди додається до поезій, який авторка називає *прологом*. Зафіксовано і запозичення *монолог*, що означає в сучасній українській літературній

мові мову літературного твору, звернену до самої себе.

У поезіях Лесі Українки виявлено слова іншомовного походження, що називають поняття, пов'язані з написанням літературного твору, з літературною працею, а також із певними мовними формами втілення художнього змісту, засобами словесного мистецтва: *тема* (грец. *θεμα* – основа) [3, с. 662]; *сюжет* (фр. *Sujet* – тема, предмет, від лат. *Subjectum* – підмет, суб'єкт) [2, V, с. 493]; *факт* (лат. *factum* – зроблене) [3, VI с. 66]; *коментар* (від лат. *commentarium* – записки, тлумачення) [3, с. 358]; *жаргон* (франц. *jargon* – «незрозуміла мова»; «безглуздя») [3, с. 256]:

Всі ці терміноназви сьогодні функціонують у складі сучасної української літературної мови, їх фіксують словники. Часто слова, які нині належать до полісемантичних, Леся Українка використовувала тільки в одному значенні. Наприклад, у „Словнику української мови” зафіксовано кілька значень лексеми *тема* (СУМ, II, 66). Поетеса вживає це слово лише в одному значенні:

„Кожний раз звертав на *тему*,
Що культура дістається
Лиш в мандрівках” [5, I, с. 24].

Активно використані Лесею Українкою

літературознавчі терміни:

імпровізація (від лат. *improvisus* – несподіваний без підготовки) [2, II, с. 299]; *експромт* (від лат. *expromptus* – той, що є під рукою) [3, с. 224]; *література* (від лат. *literaturae* – буквенне письмо) [3, с. 396]:

Встановлено, що серед проаналізованого шару лексики найбільше слів грецького походження, причому засвоїлись вони ще до прийняття християнства і пізніше в XVI-XVII століттях. Багато з них стали інтернаціоналізмами: *література*, *драма*, *комедія*, *тема*, *сюжет* та інші. Зауважимо, що всі запозичення з грецької мови, які потрапляли в українську мову в XVII столітті, здійснювались здебільшого через посередництво інших мов.

Висновки. Мова Лесі Українки – це велике досягнення в історії української літературної мови. Використання письменницею лексики іншомовного походження свідчить про високий рівень володіння нею багатьма мовами, про наявність образного мислення, про здатність влучно охарактеризувати будь-яке явище за допомогою іншомовних лексичних елементів. **Перспективним** вбачається подальше глибше та ширше дослідження особливостей функціонування запозичень у творчості Лесі Українки.

Список використаних джерел

1. Василенко Д. В. Арабські запозичення в сучасній англійській мові. *Наукові записки. Серія філологічна*. 2013. С.10-12.
2. Етимологічний словник української мови. В 7 т. / АН УРСР. Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні. К., Наукова думка, 1982-2012.
3. Літературознавчий словник-довідник. К.: ВЦ «Академія»К., 2007. 634с.
4. Словарь української мови: В 4 т. / Довіра. Упорядкував, з дод. власн. матеріалу Б. Грінченко. К., 1997. Т. 1-4.
5. Українка Леся. Твори: В 10-ти т. / Київ: Держлітвидав, 1976.
6. Яросевич Л. В. Леся Українка і музика. К.: Муз. Україна, 1978. 125 с.

References

1. Vasilenko, D. V. (2013). Arabski zapozychennia v suchasni anhliskii movi. [Arabic

borrowings in modern English]. *Naukovi zapysky. Seriya filolohichna*, 10-12.

2. Etymolohichnyi slovnyk ukrainskoi movy. [Etymological dictionary of the Ukrainian language]. V 7 t. (1982-2012). AN URSR. In-t movoznavstva im. O. O. Potebni. Kyiv, Naukova dumka.

3. Literaturoznachnyi slovnyk-dovidnyk. [Literary dictionary-reference book]. (2007). Kyiv: VTs «Akademii», 634.

4. Slovar ukrainskoi movy: V 4 t. [Dictionary of Ukrainian language]. (1997). Dovira. Uporiadkuvav, z dod. vlasn. materialu B. Hrinchenko. Kyiv. Vol. 1-4.

5. Ukrainka, Lesia. Tvory: V 10-ty t. [Lesya Ukrainka. Writings]. (1976). Kyiv: Derzhlitvydav.

6. Iarosevych, L. V. (1978). Lesia Ukrainka i muzyka. [Lesya Ukrainka and music]. Kyiv: Muz. Ukraina. 125.

FOREIGN VOCABULARY IN LESYA UKRAINKA'S POETIC WORKS

H. V. Bachynska, O. S. Werbowetska

Abstract. The subject of the research is foreign language vocabulary in Lesya Ukrainka's poetic works. Ukrainian linguists continuously study the lexical system of Ukrainian artists' idiolect. However, Lesya Ukrainka's speech style in terms of the implementation of foreign words in it is insufficient. Clarification of the specifics of the use of borrowings in the poetic texts of Lesya Ukrainka will contribute to a deeper understanding of the linguistic-poetic and artistic space of her works. Lesya Ukrainka perceived the world in an imaginative worldview. It was so comprehensive and multifaceted that it manifested itself not only in the artistic word but at the work of the brush, in the masterful playing of the piano. Undeniably gifted, she was

© Г. В. Бачинська, О. С. Вербовета

«International journal of philology» | «Міжнародний філологічний часопис» Vol. 12, № 2, 2021

well versed in painting and architecture, music, and theater. In her poetic heritage, Lesya Ukrainka used many terms that are the names of various musical instruments: lyre, mandolin, tambourine, harp, zither, flute.

Lesya Ukrainka actively uses various music related terms: melody, tone, rhythm, harmony. Italian and Latin musical terms are widely used in the analyzed poems, such as tremolo, trill, bass, prelude, tact, note. The poetess's interest in music can be considered one of the factors that influenced the widespread use of musical terms in her works' vocabulary. In addition to those reviewed, Lesya Ukrainka musical vocabulary included: concert, orchestra, choir and others. She uses words to denote a song's types: hymn, serenade, etc. Lesya Ukrainka uses musical terms in her work names Romans ("Romance"), Zhalibnyi Marsh ("Mourning March"). The artistic terminology includes words that name different dances. For example, waltz, gavotte, gallop, cancan ancient French dances. The connection with art is indicated by words related to the theater loge, coulisse. Besides, the Latin borrowing culture, talent a word of Greek origin can be found in Lesya's poetry.

The article demonstrates that most of the analyzed words are of Greek origin, and they were borrowed before the adoption of Christianity and later in the sixteenth and seventeenth centuries. It proves that all Greek borrowings, which came into the Ukrainian language in the seventeenth century, were carried out mainly through other languages.

Keywords: *borrowing, vocabulary, semantics, artistic text, Greekism, Latinism.*